

Εξατομικευμένη μάθηση (personalized learning) & τεχνολογία

Όροι που συγχέονται

Η Εξατομικευμένη μάθηση (*personalized learning*) έχει ως στόχο τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος συμμετοχής του μαθητή (=modality) για να επιτευχθεί η μάθηση.

Η ιδέα λέγεται ότι γεννήθηκε από το [σχέδιο Delta](#) της εκπαιδευτικού [Helen Parkhust](#) (τέλη 20^{ου} αι.) σύμφωνα με το οποίο **κάθε μαθητής μπορεί να προγραμματίσει την εκπαίδευσή του συνδυάζοντας:**

- το πρόγραμμα σπουδών του,
- τα ενδιαφέροντά του,
- τις ικανότητές του,

ώστε ταυτόχρονα:

- να προωθήσει την ανεξαρτησία του,
- να ενισχύσει τις κοινωνικές του δεξιότητες,
- να ενισχύσει το αίσθημα ευθύνης απέναντι στους συμμαθητές του.

Πότε/Γιατί γεννήθηκε

Ορισμός

Εξατομικευμένη μάθηση (personalized learning)

Είναι μια μεθοδολογία όπου διδασκαλία και μάθηση εστιάζουν:

στις **ανάγκες** και στις **ικανότητες** του **κάθε μαθητή**

(είτε εργάζεται στη φυσική τάξη είτε στη διαδικτυακή, ατομικά ή ομαδικά)

& εποπτεύεται από τον δάσκαλο.

UNESCO Institute for Information Technologies in Education

Άλλος ορισμός (Υπ. Παιδείας ΗΠΑ 2017)

Εξατομικευμένη μάθηση (personalized learning) είναι:

1. Η διδασκαλία στην οποία οι διδακτικές τεχνικές προσεγγίζονται έτσι ώστε ο **ρυθμός μάθησης** να βελτιστοποιείται για τις ανάγκες κάθε μαθητή (*προσωποποιημένος ρυθμός διδασκαλίας*),
2. Οι **μαθησιακοί στόχοι**, οι **διδακτικές τεχνικές** και το **εκπαιδευτικό περιεχόμενο** μπορούν να διαφέρουν μεταξύ των μαθητών, ανάλογα με τις ανάγκες τους (*διαφοροποιημένη μάθηση*),
3. Οι μαθησιακές δραστηριότητες μπορούν να διαφέρουν μεταξύ των μαθητών και να είναι καθοδηγούμενες από τα ενδιαφέροντα των ιδίων.

Βασικά χαρακτηριστικά Η εξατομικευμένη μάθηση συνήθως περιλαμβάνει:

1. Προσαρμογή ρυθμού (pace) – Ο μαθητής προχωρά όταν κατακτήσει τη γνώση.
2. Διαφοροποίηση περιεχομένου – Επιλογή θεμάτων/δραστηριοτήτων βάσει ενδιαφερόντων.
3. Ευέλικτες διαδρομές μάθησης – Πολλαπλοί τρόποι επίτευξης των ίδιων στόχων.
4. Αξιοποίηση τεχνολογίας – Προσαρμοστικά συστήματα μάθησης (adaptive learning systems).
5. Συνεχής διαμορφωτική αξιολόγηση – Ανατροφοδότηση σε πραγματικό χρόνο.

Γεννήθηκε ως εναλλακτική της διδασκαλίας: «διδάσκω με έναν τρόπο σε όλους»

- **«Εξατομικευμένη μάθηση»** (*personalized learning*)

Προσαρμογή της διδασκαλίας στο επίπεδο του ατόμου, με ενεργό τη συμμετοχή του στις επιλογές δραστηριοτήτων μάθησης, στο υλικό (άρα και στόχους) και στον ρυθμό.

Πολλοί συγχέουν το τι σημαίνει πραγματικά η εξατομικευμένη μάθηση, καθώς χρησιμοποιείται συχνά αντί των:

- **«Διαφοροποιημένη διδασκαλία»** (*differentiated instruction*)

ή Προσαρμογή της διδασκαλίας από τον εκπαιδευτικό με δραστηριότητες σε ομάδες μαθητών (συνήθως) ανάλογα τη δυναμική τους και προαιρετικό ρόλο της τεχνολογίας (δηλ. διαφορετικές δραστηριότητες/διαδρομή, διαφορετικό περιεχόμενο, διαφορετικό περιβάλλον αλλά ίδιους στόχους)

- **«Προσωποποιημένος ρυθμός διδασκαλίας»** (*individualized learning*)

ή Προσαρμογή της διδασκαλίας από τον εκπαιδευτικό με δραστηριότητες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες και στον ρυθμό του κάθε μαθητή, αλλά περιεχόμενο και στόχοι είναι κοινοί.

- **«Προσαρμοστική μάθηση»** (*adaptive learning*)

Τεχνολογικά υποστηριζόμενη προσαρμογή μέσω αλγορίθμων

Το ψηφιακό σύστημα αναλαμβάνει την υποστήριξη του μαθητευόμενου ανάλογα τις απαντήσεις του

Εκφράσεις που τη συγχέουν

Άσκηση – Παράδειγμα

Διδακτικό παράδειγμα στη μελέτη της γραμμικής συνάρτησης $f(x)=ax$ στην Α΄ Λυκείου με χρήση προσομοίωσης γραφημάτων σε υπολογιστή (π.χ. δυναμικό λογισμικό μαθηματικών).

Δημιουργία του μαθήματος βάση την «εξατομικευμένη μάθηση»

→ η μαθησιακή πορεία διαμορφώνεται ατομικά

- Οι μαθητές ξεκινούν με διαγνωστικό τεστ.
- Ο εκπαιδευτικός από τις απαντήσεις ξεχωρίζει τις δυνατότητες. ο μαθητής έχει επιλογές
- Μία μαθήτρια γνωρίζει ήδη το αντικείμενο μελέτης → μαζί με τον εκπαιδευτικό επιλέγει τη θεωρία του επόμενου κεφαλαίου $f(x)=ax+b$ (έντυπης ή/και ψηφιακής μορφής), με παραδείγματα και ασκήσεις σχετικές με εφαρμογές κυρίως στη Φυσική (ενδιαφέρον της μαθήτριας) (εργάζεται με βιβλίο ή/και laptop/H/Y με ακουστικά μόνη της). το περιεχόμενο συνδέεται με τα ενδιαφέροντά του
- Όσοι κατακτούν γρήγορα την έννοια → Προχωρούν σε δραστηριότητες με προχωρημένες εφαρμογές. Τους αρέσει η τεχνολογία. Προσομοιάζουν και ελέγχουν διαφορετικές μορφές με την προσομοίωση (επιλογή τους). Προχωρούν σε πιο σύνθετες εφαρμογές με χρήση της προσομοίωσης.
- Όσοι χρειάζονται ενίσχυση και με τη βοήθεια από τον εκπαιδευτικό:
  - Είτε επιλέγουν και ξεκινούν με τα βασικά (λόγω πλήρους άγνοιας)
  - Άλλοι που γνωρίζουν αλλά με ελλείψεις προχωρούν σε επαναληπτικές ασκήσεις κ.ο.κ. το λογισμικό χρησιμοποιείται για προσωπικές διερευνήσεις

Άσκηση - Παράδειγμα

Διδακτικό παράδειγμα στη μελέτη της γραμμικής συνάρτησης $f(x)=ax$ στην Α΄ Λυκείου με χρήση **προσομοίωσης** γραφημάτων σε υπολογιστή (π.χ. δυναμικό λογισμικό μαθηματικών).

Δημιουργία του μαθήματος βάση τη διαφοροποιημένη διδασκαλία (τι αλλάζει;) → προσαρμογή διδασκαλίας χωρίς πλήρη εξατομίκευση

- Οι μαθητές ξεκινούν με διαγνωστικό τεστ. διαφορετικές εργασίες
διαφορετικά επίπεδα δυσκολίας
- Ο εκπαιδευτικός από τις απαντήσεις ξεχωρίζει τις δυνατότητες.
- Μία μαθήτρια γνωρίζει ήδη το αντικείμενο μελέτης → **μπαίνει στην επόμενη ομάδα**
- Όσοι απάντησαν στις **περισσότερες σωστά** (80%+) → Προχωρούν σε δραστηριότητες με προχωρημένες εφαρμογές (εργάζονται σε ομάδες και σε ασκήσεις που δίνονται από τον εκπαιδευτικό – η παρουσίαση των γραφημάτων γίνεται με το χέρι ή προαιρετικά μέσω ψηφιακού λογισμικού σε laptop ή Η/Υ).
- Όσοι **απάντησαν σε πολλές ερωτήσεις σωστά**, λαμβάνουν στοχευμένη υποστήριξη από τον εκπαιδευτικό και προχωρούν στην επανάληψη της θεωρίας και σε επαναληπτικές ασκήσεις. διαφορετικές ομάδες μαθητών
- Όσοι απάντησαν **στις περισσότερες ερωτήσεις λάθος** ξεκινούν με επανάληψη στα βασικά. Στη συνέχεια προχωρούν σε πιο δύσκολες ασκήσεις/προβλήματα.

Άσκηση - Παράδειγμα

Διδακτικό παράδειγμα στη μελέτη της γραμμικής συνάρτησης $f(x)=ax$ στην Α΄ Λυκείου με χρήση **προσομοίωσης** γραφημάτων σε υπολογιστή (π.χ. δυναμικό λογισμικό μαθηματικών).

Δημιουργία του μαθήματος βάση τον προσωποποιημένο ρυθμό διδασκαλίας (τι αλλάζει;)

- Οι μαθητές ξεκινούν με διαγνωστικό τεστ.
- Ο εκπαιδευτικός από τις απαντήσεις ξεχωρίζει τις δυνατότητες.

Όλοι οι μαθητές εκτελούν **το ίδιο σύνολο δραστηριοτήτων**.

Ωστόσο:

ο στόχος είναι ίδιος

- κάποιιοι ολοκληρώνουν γρήγορα τις διερευνήσεις και προχωρούν σε επόμενες ασκήσεις,
- άλλοι επαναλαμβάνουν τις προσομοιώσεις μέχρι να κατανοήσουν τη σχέση.

ο ρυθμός και η υποστήριξη διαφέρουν.

	Differentiated Learning (Διαφοροποιημένη)	Individualized Learning (Ατομικός ρυθμός)	Personalized Learning (Εξατομικευμένη)
Επίκεντρο	Υπο-ομάδες μέσα στην τάξη.	Το άτομο (ως προς την ταχύτητα).	Το άτομο (ως προς το σύνολο της μάθησης).
Διδακτικοί Στόχοι	Ίδιοι για όλους.	Ίδιοι για όλους.	Διαφορετικοί/Προσαρμοσμένοι στον καθένα.
Μαθησιακό Περιεχόμενο (Τι μαθαίνουν/Υλικό)	Προσαρμοσμένο ανά ομάδα: Ίδιο κεντρικό θέμα, αλλά με διαφορετικές πηγές, επίπεδα δυσκολίας ή μορφές (π.χ. κείμενο vs βίντεο).	Ακριβώς το ίδιο για όλους: Ίδια βιβλία, ίδιες ασκήσεις, ίδιο λογισμικό ή πλατφόρμα.	Μοναδικό για τον καθένα: Επιλέγεται από τον μαθητή (ή συν-διαμορφώνεται) με βάση τα ενδιαφέροντά του.
Τρόπος/Μέθοδος Μάθησης	Διαφορετικός (προσαρμόζεται στο μαθησιακό προφίλ της κάθε ομάδας).	Ίδιος για όλους (όλοι περνούν από την ίδια διαδικασία).	Διαφορετικός (ο μαθητής αποφασίζει το πώς θα μάθει).
Ρυθμός (Pace)	Ίδιος για όλους (καθορίζεται από τον δάσκαλο).	Διαφορετικός (καθορίζεται από τον μαθητή).	Διαφορετικός (καθορίζεται από τον μαθητή).
Ρόλος Εκπαιδευτικού	Σχεδιαστής. Φτιάχνει διαφορετικές "διαδρομές" (paths) για τις ομάδες.	Διαχειριστής χρόνου/πόρων. Ελέγχει την πρόοδο της ύλης για τον καθένα.	Μέντορας/Συντονιστής. Καθοδηγεί την προσωπική αναζήτηση του μαθητή.
Κινητήριος Δύναμη	Το Αναλυτικό Πρόγραμμα (οδηγεί ο δάσκαλος).	Το Αναλυτικό Πρόγραμμα (οδηγεί το σύστημα/βιβλίο).	Τα ενδιαφέροντα και οι στόχοι του μαθητή.

Βιβλιογραφία

- *Bray B., & Mc Claskey, K. (2013). A step-by-step guide to personalise learning. Learning & Leading With Technology, 12, 1–8.*
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1015153.pdf>
- *Dalton Plan. (2023).* Retrieved Mars 6, 2025, from https://en.wikipedia.org/wiki/Dalton_Plan
- *Experiential learning. (2023).* Retrieved Mars 6, 2025, from https://en.wikipedia.org/wiki/Experiential_learning
- *Helen Parkhurst. (2022).* Retrieved Mars 6, 2025, from https://en.wikipedia.org/wiki/Helen_Parkhurst
- *Izmestiev, A. (2012). Personalized learning: A new ICT-enabled education approach. UNESCO Institute for Information Technologies in Education. Retrieved Mars 6, 2025, from*
<https://iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214716.pdf>
- *Graham, C. R., Borup, J., Short, C. R., & Archambault, L. (2019). K-12 blended teaching: A guide to personalized learning and online integration. Provo, UT: EdTechBooks.org. Retrieved from*
<http://edtechbooks.org/k12blended>
- *Office of Educational Technology. (2017). Reimagining the Role of technology in education: 2017 National Education Technology Plan Update. U.S. Department of Education.*
<https://tech.ed.gov/files/2017/01/NETP17.pdf>
- *Pane, J. F. et al. (2015). Continued Progress: Promising Evidence on Personalized Learning. RAND. Continued Progress: Promising Evidence on Personalized Learning | RAND*
- [7 Things You Should Know About Adaptive Learning | EDUCAUSE Library](#)